

Szerkesztőség kiad. hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron utca 10. P. P. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
E. N. Sz. — 558

Írások kizárólag a szerkesztőséghez címzették. Kéziratokat nem adjunk vissza.

KELELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK Romániában

Egész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 le
Bukarestben — 5.-

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 150

1925 október 14 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 234 szám

5686. Tisri 26

Zsidó árvák napja

Zsidó árvakon, zsidó sorsüldözötteken, zsidó tehetetleneken segíteni akarók tanácsa ül ma egész Erdély fővárosában az ország rész minden részéből. A zsidó szívet, a zsidó jószágot és az öntudatos zsidó segélyezést köszöntjük az Erdélyi Zsidó Árvagondozó delegátusaiban és az amerikai Joint ideérkezett két kiváló képviselőjében. Köszöntjük őket a meleg rokonérzéssel, ami a zsolttár intéséből árad felénk, a gyöngéd és kiméletes szózatból: *אשר עשה צדקה בכל עת* — boldog, aki minden időben könyörületes gyakorolhat. Kire vonatkozhatik méltóbban és őszintebben a bibliikus szó, — kérdi a Talmud egyik helyén Samuel bar Nachmeni — kire másra, mint aki árvát fogad a házába és özvegyet istápol?

Az üzött nép, a galutban idegennek és kisebbségnek deklaráltak csapata minden megrázkódtató nagyobb esemény után a könyörületesen keresi a megnyugvást és meg is találja benne, ebben a magasztos, örökkön élő lelki vonásban, amit ép oly kevésbé lehet gazdasági motivumokkal magyarázni, mint az emberi zsenialitást.

Ime a nagy megrázkódtatás után, amikor zsidó egzisztenciák ezrei perzselődtek fel, amikor özvegyek fejpanaszló sirása jajgatott belé a háboruban széjjelmarcangolt társadalom kincsébe, amikor árvák réveteg tekintete kereste a falat kenyert és az otthont és a melengető szívet, a nagy esemény után elsőnek az amerikaiak jelentkeztek, hogy vigaszt nyújtsanak az özvegyeknek, hogy feltámasszák a lesújtottakat és főleg, hogy az árvákat kenyérhez segítsék, ahhoz a kenyérhez, amit nem alamizsnaként hozunk nekik, hanem amivel hozzásegítjük őket a maguk kenyérkeresetéhez.

Nem lehet meghatódottság nélkül gondolni az amerikaiakra. Hiszen mindössze harminc-nyolcvan esztendeje, olyan nagy tömegekben kerültek ki az új hazába, hogy megteremthették azt a zsidó közéletet, amely imponálóan teljesebb és már irányt is mutat a zsidóság többi tömegeinek. Az oroszországi pogromok elől kivándoroltak a biztos részben éppen ugy megcsinálják a maguk sajátos zsidó társadalmi életét, amint hogy megcsinálták akkor, amikor Lengyelországba kergette őket a középkori zsidó üldözés irtózata. Még ma is a zsidó közéletnek abban a szervezetében élünk, amit a Vaad Arba Aracot, a lengyelországi zsidók tanácsa alapított meg és amelyet hagyományok szentesítettek.

Ime most egy egészen különös történeti szükségesség folytán ugyanezek az erők bontakoznak ki az amerikai zsidóságban és ez erők, mint akkor, most is számbaveszik a kor követelményeit. A háborút és forradalmakat követő esztendőben mit követelt a zsidóságtól az idők parancsa? Nem-e a kölcsönös segédkezést, a könyörületeset, mindazoknak a porból való felemeltetését, akiket a háboru vihára földhöz sújtott. Az amerikaiak szenvedtek legkevesebbet a háboru által és ime ők mutattak példát nekünk, mint kell a segélyezés munkáját hatalmas arányokban véghezvinni. Megmutatták nemcsak a pénzügyítés problémáját, hanem azt is, mint kell beilleszteni az árvák ügyét a szociális haladás és fejlődés ügyébe. És jószáguk védőszárnyai alá vették minden ország árváit és eljöttek közénk is, elhozták pénzükkkel együtt az eszmét arra, miként lehet és kell majd nevelni, emberi karaktereket építeni, hajlítottak az étellel dacoló erősekké egyesíteni. Ez az akció kivirágzása annak a pompás zsidó életnek, ami Amerikában végbemeleg.

A Joint kezdeményezése nálunk olyan intéz-

ményeket érlelt, amelyek már ma is tulnőnek az egyszerű adakozásból táplálkozó institúciók jellegén. *Özvegyek műhelyhez és munkaszámhoz jutottak, önálló keresethez, az árvák saját otthonukban készülhetnek, gondos vezetés mellett, önálló pályára.* A legnemesebb értelemben való *צדקה* folyik itt és amikor az erdélyi árvák ügyeinek képviselői tanácskozásra gyűlnek össze, nemcsak az árvák ügyét vitatják meg, hanem komoly szociális problémák fölött kell majd dönteniük. A produktív utját megmutatták Amerika zsidói, a mieinknek meg kell mutatniok, hogy intézményesíteni tudják a könyörületes parancsát. Minden keret megvan már ahhoz, hogy olyan szívjósággal töltsék be, amely „nem bántalmazza elfogadját.” Ha Erdély zsidósága szerető szívet, figyelt az árvagondozásra, akkor nem kell olyan adományokat adnia, amik megaláznak, hanem ugy adhatja fillereit, hogy azokból áldás fakadjon egy egész emberrétegre, egy megpróbáltatást végigszenvedett és jóirányítás mellett nemcsak emberanyaggá fejleszhető rétegre.

Es már messzebbmenően is lehet gondolkozni. A szociális munkát *ki kell terjeszteni nemcsak az árvákra és özvegyekre, hanem olyan területekre is, amire az árvagondozás eddig nem tudott eljutni.* Az elproletárosodás réme terjeszkedik a zsidóságban, nyugodt egzisztenciák borultak fel az utóbbi évek gazdasági hanyatlásai és eltulodásai közben és hány szülő nem tudja a betevő falatot megkeresni családjá számára. A züllés lejtőjére került gyermekeket éppugy kötelességünk bekapcsolni a szociális munkába, mint az árvákat és özvegyeket és ezekről sem szabad megfeledkeznie az árvagondozó konferenciának.

Az elmúlt ünnepek hangulatával a szívükben, zsidó érzéssel és zsidó ésszel gondolkozunk a zsidó elhagyottakon, a zsidó sorsüldözötteken, a zsidó tehetetleneken segíteni akarók. Köszöntjük őket a zsidó szív melegével és a zsidó munka jegyében. Szabó Imre

Németország döntött a Népszövetségbe való belépéséről

Elfogadták a garancia-paktum szövegét. Most már csak a keleti határok biztosítása van hátra. Stresemann már Benessel is találkozott

Locarno, október 13. Stresemann külügyminiszter és Luther birodalmi kancellár ma késő este hivatalosan közölték a konferencia plenumával, hogy Németország a többi államokra kötelező feltételek mellett belép a Népszövetségbe. A bejelentést a konferencia nagy meglepéssel vette tudomásul. Briand és Chamberlain a sorsdöntő elhatározás alkalmából szerencsekívánatukat fejezték ki a német delegációnak és annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy Németországnak ez a készséges lépése lehetővé fogja tenni Európa végleges konszolidálását.

(Páris, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Havas-ügnökség jelenti Locarnoból: A külügyminiszterek konferenciája ma délelőtt általánosságban elfogadta a biztonsági paktum szövegét. Egyedül két pont maradt, amelyek további megvitatásra szorulnak: 1. a keleti döntőbírói szerződések és 2. Németország belépése a Népszövetségbe. Ezeknél a pontoknál is azonban komoly közeledés észlelhető. A lényegesebb véleménykülönbségeket sikerült elsimítani. Scialoja kijelentette, hogy Olaszország is csatlakozni fog a garanciaszerződéshez. A paktum szövege elé tegnap hivatalosan bejegyezték a következő előszót:

„Németország, Belgium, Franciaország, Olaszország és Nagybritannia kormányai, miután kijelentik, hogy a német-francia-belga határon a meglévő területi választóvonalat kölcsönösen fentarják és ezáltal Európának ezt a részét, amely eddig oly sok konfliktus előidézője volt, semlegesítik, — a következő biztonsági szerződés létesítésére határozták el magukat.”

Ezután következik a garancia-paktum szövege, amely kétszáz gépirt oldalt tesz ki

Németország első lépése a Népszövetség felé

Locarno október 13. A Havas-iroda jelentése szerint a meg egyezés lényege az volt, hogy Németország a minden államra kötelező feltételekkel belép a Népszövetségbe. Azonban az értekezlet egy, a kérdésben illetékes népszövetségi közgyűléshez intézett közös nyilatkozatban utalt a német kormányra a népszövetségi statutum tizenhatodik pontjával szemben fennálló aggodalmaira. Minthogy pedig ezt a nyilatkozatot a Népszövetség vezető hatalmai irták alá, előre biztosítottak látszott, hogy az illetékes népszövetségi közgyűlés Németország aggodalmait a tizenhatodik paragraffussal szemben figyelembe fogja venni.

A délelőtti közös értekezlet után a francia újságírók megkérdezték Briandtól, hogy történt-e döntő jellegű előhaladás. A francia kül-

ügyminiszter azt válaszolta, hogy ez a kifejezés a konferencia mai munkájára nézve tulajdonképpen erős volna, de meg lehet állapítani, hogy az értekezlet jó uton halad és megottak az első lépést Németországnak a Népszövetségbe való fölvetelére.

A keleti határok

Német oldalról is azt jelentik, hogy a tegnap még vitatott gazdasági szankciók és az egyezség-okmány tizenhatodik paragrafusának tekintetében ma meg egyezésre jutottak, de még mindig fennállanak a nehézségek azzal a francia állásponttal szemben, amely a keleti döntőbíráskodás kérdését francia garancia alá akarja helyezni.

Ha a német birodalmi kormány plenumának beleegyezése Berlinből megérkezik és a nyugati paktumot a jogi szakértők kedden vagy szerdán végleges formába önthetik, a konferencia plenuma azonnal megkezdheti a keleti döntőbírói szerződések tárgyalását, amelynek kedvező előrehaladása esetén a hét végére az értekezlet befejezését lehet várni.

A német külügyminiszter mai nagy elfoglaltsága közben arra is alkalmat talált, hogy Benes csehszlovák külügyminiszterrel is tárgyaljon. Megállapodtak abban, hogy a Csehszlovákia által ajánlott döntőbírói szerződést a német és csehszlovák delegációk jogi szakértői késedelem nélkül tárgyalás alá veszik.

Aláírják a német—orosz kereskedelmi szerződést

A biztonsági paktummal összefüggő kérdésekhez tartozik az a moszkvai hír is, hogy a német—orosz kereskedelmi szerződést ma aláírják. Ha e hír nyilvánosságra dobásával a moszkvai külpolitika nem a locarnoi tárgyalások menetét akarja csak megzavarni, akkor valószínűleg annyit jelent, hogy a német birodalmi kormány a Népszövetségbe való belépés elfogadásával egyidejűleg a német—orosz kereskedelmi szerződés aláírásával akarja Moszkva elégtelenségét lefegyverezni.

IRÓK ÉS IRÁSOK

A megfiatalodás regénye

Leon Kellner, a Csernovitzból elszármazott kitűnő bécsi esztéta közli az alábbi érdekes ismertetést:

A művelt irodalmár megsemmisítő kritikával így fog kifakadni: „Öreg történet”, — amikor Berta Ruck legújabb regényét: *A halhatatlan leány-t* (The immortal girl, Tauchnitz-kiadás) elolvassa. De az olvasóközönség, különösen az ennek többségét képező nők nem nagyon török a fejüket azon, hogy a meséjét honnan vették. Lenyeli a történetet egy 45 éves leányról, akinek a szíve azonban csak 18 esztendő, mintha a szerzőnő talán éppen tegnap gondolta volna ki az öreg asszonyok malmáról szóló történetét, amelyet már a középkori primitív színpadon ismertek. Most persze a megfiatalodás már nem történet csoda utján, hanem a harmadik századnak megfelelően valami kémiai recept segítségével, amelyet egy öreg professzor — az angol Steinach — ajándékoz a vénleánynak. De épp úgy meglehetné ezt egy keleti varázsló az ezeregyézszeréből, mert már az első pillanatban tudjuk, hogy a mesészerű történet tulajdonképpen csak keretül szolgál egy a tündérmesebeli problémának, egy jellemallegóriának: milyen sors vár az olyan nőre, aki tapasztalatokban és években gazdag ugyan, de fiatalkorában el nem hamvadt szívvel megnyeri egy nála sokkal fiatalabb férfi szerelmét?

Ez nem amolyan kazuisztikus kérdés, legalább is nem az Angliában, ahol az ilyen kordifferencia mellett kötött házasságok az egész ország legnagyobb érdeklődését foglalkoztatják és ahol nagy fogadásokat kötnek a klubokban arra, vajjon állandó lesz-e ez, a nem éppen természetes kötelék vagy sem, tragikus, vagy komikus vége lesz-e. Csak két esetre utalunk. Lady Corett, egy angol fontban többszörös milliomos koros özvegye és örökösője feleségül vette magát egy alig harmincéves Apollóval. Benjamin Disraeli, a későbbi indiai alkirály, aki fiatalkorában egy szerencsétlen börtökaland és néhány költséges képviselősi-játék után teljesen tönkrement, megfogatta magát egy képviselőtársának özvegye által és feleségül vette, pedig az asszony jóval tul volt már az ötvenen. Azok, akik nem sokra becsülik az embert, mindkét esetben szégyelnyaló üzletiséggel vádolták a férfi szereplőket és azt jósolták, hogy a szóbanforgó hölgyek csakhamar kijózanodnak pillanatnyi elmezavarukból, mégpedig alapos csömörrel. De a jóslatok csődöt mondtak. Mindkét férfi ideális férjnek bizonyult, a nőkről pedig elfogulatlan tanuk azt állítják, hogy boldog házasságot éltek.

Erős a gyanu, hogy valami hasonló eset történt az írónő környezetében és ez inspirálta. Ezt a feltevést támogatja az a figyelemreméltó véletlen, hogy ugyanazt a témát ugyanegyidőben megírta egy nagyjobbstílu írónő, az „Elisabeth und ihr deutscher Garten“ nemesérzésű, pompás humoru, okos szerzője is *Szerelem* (Love, Tauchnitz-kiadás) című regényében. Mert bármennyire is mások a téma beállításának művészi eszközei, akár milyen más is a két történet kimenetele, az alapötlet ugyanaz: milyen változás megy végbe egy jólnevelt, okos, a világot ismerő és az érvényben levő illemhez ezer szállal odaláncolt nő szívében, ha egyszeresre tulteszi magát egy belső hang minden intelmein, az összes társadalmi elfogultságokon és a nagy korkülönbség ellenére felesége lesz egy olyan férfinak, akit szíve mélyen — akárcsak a világ — mégis azzal kell vádolnia, hogy fiataloságát, szabadságát, természetes ösztönét és egészséges árzeit hitvány pénzért adta el? És mitéle Isten teremtménye lehet az a fiatal ember, aki bilincsbe veri a szívét és kortársai megvetésével is szembeáll... Miért, igen, miért?

Tulajdonképpen ez a témája mind a két regénynek. És nyíltan megmondjuk: ilyen nehéz lelki anomáliák feltáráshoz csak kíméletesen nagy tehetség merhet hozzáfogni. Egyszerűen csak az érdekessége miatt választani ezt a témát — huzárbravuroskodás. A kérdésre szóló felelet nem olyan merész. Mindketten egymástól függetlenül, azt mondják, hogy az erős női szív örökké ifju marad és minden ilyen szívnak van valami varázsa, mely éppen a virágzó fiatalságu és legjobb férfiakat vonzza ellenállhatatlanul. Mindkét regényben a forrón körülseretett asszonyok csak lassan hagyják

magukat előcsalni tartózkodásukról. Romeo földöntúli szenvedélyének száz védőbástyát kell lerombolnia, amíg a tapasztalt Juliának nemcsak a szívét, de az okosságát is meghódítja.

Mi lesz később az ilyen erősszívű asszonyokkal? A ravasz Berta Ruck csak az oltárig vezeti az ő szerelmes párját és óvatosan megelégedik azzal, hogy reménységgel áldását adja rájuk. Általában, az írónő nagyon kényelmes. A könyv, amely lélektani studiumnak indul, hovatovább erkölcsrajzi regénnyé olvad. Az, aki az élnivágó mai Londont akarja megismerni, vagy a mai ifjuság viszonyát az idősebb generációhoz, szórakoztató tanulságokat talál ebben a könnyed regényben. De másképpen vagyunk a „Szerelem” című regénnyel, amelyben a környezet csak szükséges garnirung: minden művészetét azonban a szerző a női lélek csodálatos

átalakulásának megrajzolására fordítja, a hervadt asszony önvédkezésére, áldozathozatalára, tragikus erőfeszítéseire, melyekkel arra törekszik, hogy fiatal maradjon annak a férfinak a szemében, akit jobban szeret talán az életénél is. A mesemondónő megsejteti a történet szomorú végét és elhallgat. Eleget tudunk.

Az irodalomtörténész nem foszthatja magát attól, hogy a végén meg ne mondja a maga mondókáját. Mert megint alkalma volt látni, mennyire kevés a regényben az anyag és mennyire minden a mese. Ugyanezt a témát megírta a kitűnő elbeszélő: W. K. Clifford is „Anna néni” című könyvében, valamint Leonard Merrick egy rövid novellában „Szépség vására” címmel. Ez azonban nem von le az ismertetett két regény új és érdekes voltából.

Megkezdték a Steiger-per tárgyalását

Néhány hétig fogják tárgyalni a lemergi bomba-per

(Lemberg, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vladislav Steiger huszonöt éves zsidó diák hétfőn, e hó 12 én állott a lemergi esküdtbírószámban előtt a lengyel köztársasági elnök ellen megkísérelt merénylet vádjával terhelt. A tárgyalást szokatlanul nagy érdeklődés előzte meg. A tárgyalóterembe csak a törvényszék elnöke által aláírott belépőjegyekkel lehet bejutni, a törvényszéki palota előtt pedig óriási tömegek állanak és várják a per szennációt, amit időnkint ügyvédek és hallgatók hoz le a tömegnek. Steiger, aki tizenhárom hónapja van vizsgálati fogságban, nyugodtan néz szembe bírójával.

Felolvassák a vádiratot, amely szeint Wojciechowski köztársasági elnök ellen 1924 szeptember 5-én merényletet akartak elkövetni olyképen, hogy kocsija felé egy csomagot dobtak, amelyben, amint az később kiderült, egy robbanó anyaggal megtöltött petárda volt. A kézibomba az elnök feje fölött repült el, leestt és Wisluk kapitány, az elnök mellé be-

osztott tiszt lova alá került. A ló széjjeltaposta a bombát, amely azonban nem explodált, hanem a papiros, amelyben a petárda be volt csomagolva, ugyszintén a kihullott puska por gyöngén elégték. A petárdában négy higanynyal megtöltött gyújtókapszula volt. Ha a merénylet sikerült volna, akkor nyolc-tíz méternyi körzetben elpusztított volna minden élő lényt.

Az első tárgyalási nap a vádirat és a fegyverszakértők jelentésének felolvasásával telt el. A tárgyalásra be vannak idézve mindazon tanúk, akik a bomba-jelenetnél a közelben voltak. Így Paszternák Mária balletáncosnő, aki Steigerben véli felismerni azt a fiatalembert, aki a merénylet kísérlete után sietve eltávozott a tömegből. A többi tanuk, Epstein, Jakab Kutin, Hermann Ranner és mások határozottan állítják, hogy a menekülő fiatalemberen szürke gummikabát volt, sokkal magasabb volt, mint Steiger és egyébként sem illik reá a merényletről adott személyleírás. A per valószínűleg néhány hétig fogják tárgyalni.

Választókerületi beosztás a hatodik cionista konferenciára

(Cluj—Kolozsvar, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt közöltük az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség választási szabályzatát a Marosvásárhelyen megtartandó hatodik országos cionista konferenciára. A szövetség kisintéző bizottsága most elkészítette a kerületi beosztást és megállapította az egyes kerületekre eső delegátusok számát. A kerületi beosztás a következő

- I. Alsófehérmegye. Gyulafehérvár 4, Nagyenyed 3, Balázsfalva 1 delegátus (Blajhoz tartozik Csicsóholdvilág és Tóvis). Összesen 8 delegátus.
- II. Szolnok-Dobokamegye. Dés 8, Bethlen 2, Szamosújvár 2, Magyarlápós 1, Nagyilonda 1 (hozzátartozik Szurdok), Somkerék 1 delegátus (hozzátartozik Csákgörbő és Doboka). Összesen 14 delegátus.
- III. Kolozsmege. Kolozsvar 26, (hozzátartozik Apahida, Katona, Mezőszentmihály), Bánffyhungad 2, Hidalmás 1 (hozzátartozik Felsőzsuk), Kiskalota 1, Mócs 1 (hozzátartozik Kissármás), Egeres 1 (hozzátartozik Mezőörményes) delegátus. Összesen 32 delegátus.
- IV. Szebenmegye. Nagyszeben 5 delegátus.
- V. Maramarosmege. Maramarosziget 8, Felsővisó 2, Borsa 2, Visóoroszi 1 és Havasmező 1 delegátus. Összesen 14 delegátus.
- VI. Hunyadmege. Hátszeg 4, Dáva 4, Petrozsény 4, Marosillye 1, Szászváros 2, Vajdahungad 1 delegátus. Összesen 16 delegátus.
- VII. Aradmege. Arad 8, Borosjenő 1, Pankota 1 (hozzátartozik Borosbes), Curahone 1, Kisjenő 1 delegátus. Összesen 12 delegátus.
- VIII. Csikmege. Gyergyószentmiklós 3, Csikszereda 2, Gyimesbük (hozzátartozik Gyergyóvárhely, Gyergyócsomafalva) 1, Bélbor (hozzátartozik Gyergyóbékás, Gyergyótölgyes és Borszék) 1 delegátus. Összesen 7 delegátus.
- IX. Bihar mege. Nagyvárad 15, Érmihályfalva 2, Nagyszalonta 2, Mezőtelegd 2, Margitta 2, Élesd (hozzátartozik Belényes, Biharlonka) 1, Rév (hozzátartozik Bihar) 1, Ókrös (hozzátartozik Csarnó-

háza, Királyhágó, Barátka, 1 delegátus. Összesen 26 delegátus.

- X. Beszterczenaszódmegye. Besztercze 2, Borgóprund 1, Naszód (hozzátartozik Entradam) 2 delegátus. Összesen 5 delegátus.
- XI. Szatmármegye. Szatmár 11, Nagybanya 3, Nagysomkut 2, Halmi 1, Nagykaroly 1, Szinerválja (hozzátartozik Avasújváros, Hagymáslápós) 1 delegátus. Összesen 19 delegátus.
- XII. Kisküküllőmege. Dicsőszentmárton 3, Erzsébetváros (Hozzátartozik Hosszuaszó és Balázstelke) 1 delegátus. Összesen 4 delegátus.
- XIII. Nagyküküllőmege. Medgyes 2, Segesvár (hozzátartozik Héjjasfalva, Kórodszentmárton, Nagyselyk) 1 delegátus. Összesen 3 delegátus.
- XIV. Háromszékmege. Sepsiszentgyörgy 2 delegátus.
- XV. Tordaanyosmege. Torda (hozzátartozik Topánfalva) 2 delegátus.
- XVI. Temes-Torontálmegye. Temesvár 20, Lippa 2, Nagyszentmiklós (hozzátartozik Buziás) 2 delegátus. Összesen 24 delegátus.
- XVII. Udvarhelymege. Székelyudvarhely 6 delegátus.
- XVIII. Krassószörénymege. Lugos 6, Karánsebes 4, Resicza 2, Orsova 2, Oravica 1 delegátus. Összesen 15 delegátus.
- XIX. Szilágymege. Szilágyomlyó 3 delegátus, Zilah 2, Kraszna 3, Zsibó 1, Szilágyeseh (hozzátartozik Felsőbanya, Kapnikbanya) 2, Tasnád (hozzátartozik Alsószopor) 2 delegátus. Összesen 12 delegátus.
- XX. Marostordamege. Marosvásárhely 15, Szászrégen 4, Maroshévíz 2, Palotailva (hozzátartozik Erdőszentgyörgy, Backamadaras, Kézdivásárhely) 2, Gyimesközéplak (hozzátartozik Mezőzáb, Marosludas, Nyárádszereda) 2 delegátus. Összesen 25 delegátus.
- XXI. Brassómege. Brassó 7 delegátus.
- XXII. Fogarasmegye. Fogaras (hozzátartozik Alsóvisó) 1 delegátus. Összesen 81 választókerület.

AZS

1.

A Zsidó N...
dája ezuton
választási list
Minthogy a k
egész területé
tékosan felhiv
vajjon beleke
Azok részére,
hagytak, tizn
delkezésükre,
illetékes járá
központi Jom
bezési fogu
figyelmébe aj
luk jelentkező
okmányokról
jelentkezők e
bevételeivel.
következő:

Onorata

Subsem

legale de
pentru Un
din lista e

art. 158 al
inainta in

rugandu. Va
introducere
in conform
amintita.

Pentru
alagator, a
documente
Sub. A)
Sub. B)
Sub. C)

A Zsidó
dája, amely
ügyeket állar
vetkezőket h
A kolozsvar
oda felebbeze
sági ügyekben
bező fél, vag
harmadik sze
mélyre szóló
pán kifügge
ügyében hoz
nyen megtör
nem érdeklő
ügye elinté
utolsó jogor
lése érdeké
kiknek az ü

Ezuton h
arra is, hogy
a Táblánál h
jesztési határ
kifüggesztést
mint már ké
nak e felebb
áll. (Hivatal
Pop 10. I. c

A folyó
a kolozsvari
zsidók állam
hám Mór, A
Arner Izsák
betz Herman
nikus, valan

Rót

cipésne
Szép-u.
szám ala
készülne
a legujal
divatu

cipő
külö

TUNGSRAM A legjobb világítás! Mindenütt használatos!

A Zsidó Jogvédő Iroda hírei

1. Községi választások

A Zsidó Nemzeti Szövetség Jogvédő Irodája ezúton közli, hogy a kolozsvári községi választási listákat e hó 17-én fogják lezárni. Minthogy a községi választólistákat az ország egész területén ezen a héten zárják le, nyomtatékosan felhív mindenkit, győződjön meg arról, vajjon belekerült-e a neve a választói listákba. Azok részére, akiket ezekből a listákból kihagytak, tiznapos felebbezési határidő áll rendelkezésükre, amely idő alatt felebbezésüket az illetékes járásbíróshoz be kell nyújtásuk. A központi Jogvédő Iroda az alább közölt felebbezési formulát a helyi jogvédő biztos urak figyelmébe ajánlja és felkéri őket, hogy a náluk jelentkező feleknek a szükséges csatolandó okmányokról tüzetes utbaigazítást nyújtsanak a jelentkezők egyéni követelményeinek figyelembevételével. A felebbezési formula szövege a következő:

Onorata Judecatorie de ocul!

Subsemnatul intrunind toate recerintele legale de alegator prevazute prin Legea pentru Unificarea Administrativă, fiind omis din lista electorală comunală din comuna _____, in baza alin. 3. art. 158 al Legei suscitata am onoare a Vă inainta in timp legal

contestatie,

rugându Vă respectuos, sa binevoiti a ordona introducerea mea in lista electorală, intocmită in conformitate cu dispozitiunile din Legea amintită.

Pentru dovedirea indreptății mele de alegător, am onoare a anexa urmatoarele documente:

- Sub. A)
- Sub. B)
- Sub. C)

Cu stimă:

2. Állampolgárság

A Zsidó Nemzeti Szövetség Jogvédő irodája, amely az állampolgársági felebbezési ügyeket állandó permanenciában tartja, a következőket hozza az érdekelteknek tudomására:

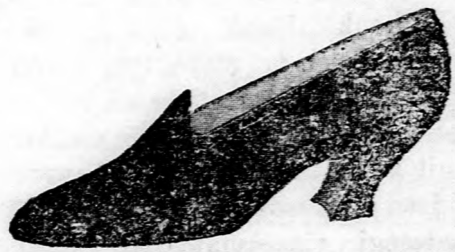
A kolozsvári Tábla gyakorlata szerint az oda felebbezés folytán beérkezett állampolgársági ügyekben hozott határozatokról a felebbező fél, vagy az, akinek állampolgárságát egy harmadik személy felebbezte meg, külön személyre szóló értesítést nem kap. A Tábla csupán kifüggesztés útján közli a felebbezések ügyében hozott döntéseit. Ilyen módon könnyen megtörténhetik, hogy az érdekeltek fél, ha nem érdeklődik ügye iránt és azt várja, hogy ügye elintézéséről majd értesítve lesz, a legutolsó jogorvoslatot elkési. Ennek az elkerülése érdekében a Jogvédő Iroda közölni fogja, kiknek az ügye nyert már elintéztet a Táblán.

Ezúton hívjuk fel az érdekeltek figyelmét arra is, hogy a táblai döntés ellen ugyanassak a Táblánál benyújtandó felfolyamodás betérjesztési határideje husz nap, amely határidő a kifüggesztéstől számít. A Zsidó Jogvédő Iroda, mint már közöltük, minden egyes zsidó lakosnak a felebbezések ügyében is rendelkezésére áll. (Hivatalos órák délután 3-4-ig, Baron L. Pop 10. I. emelet.)

A folyó hó 6-án kifüggesztett lista szerint a kolozsvári Tábla legutoljára a következő zsidók állampolgársági ügyében döntött: Abraham Mór, Adler Hermann szabó, Alsó Leopold, Arner Izák cipész, Biró Jenő kereskedő, Rabetz Herman főkantó, Abraham Mór mechanikus, valamennyien kolozsvári lakosok.

Róth

cipésznél
Szép-u. 2.
szám alatt
készülnek
a legújabb
divatu

**cipő-
különlegességek.**

Borzalmas vasúti katasztrófa Délolaszországban

Az árvíz elsodorta a hidat és a vonat a folyóba zuhant. Tizenöt ember meghalt, tizenheten megsebesültek. Egymillió lira a kár

(Róma, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi nagy felhőszezon következtében borzalmas vasúti katasztrófa történt mára virradó éjszaka a calabriai Catanzaro közelében. Az óriási zápor ugyanis Nocella falu mellett elsodorta a Panza-folyó hidját és a vonat a vízbe zuhant, mert a vaksötétben sem a mozdonyvezető, sem a vonatkísérő személyzet nem vette észre, hogy a hid nincs már meg. A sinekről leszaladó vonat mozdonya és egy másodosztályú kocsis belefuródott a folyó medrébe, a következő kocsis pedig kettéroppann és fele részben a tátongó szakadék fölött maradt a levegőben, míg a másik része a folyóba zuhant kocsis tetejére torlódott.

Az első segélyvonat a nagy víz miatt nem tudott eljutni a szerencsétlenség helyére. Ekkor más irányból, Reggio di Calabria felől indítottak újabb segélyvonatot, de ezt is hasonló sors érte. Végre egy repülőbizottságnak sikerült átvégőznie az elárasztott területeken. A megérkező segítség szeme elé leirhatatlan jelenet tárult. Az álmukból felőrülten felriadt utasok minden képzeletet felülmúló kétségbeeséssel kísérelték meg odavaszott hozzátartozóikat megmenteni, vagy legalább holtan előkeríteni. Több női utas idegrázkódást szenvedett. Ezek és a sebesültek jajveszékélésükkel verték fel a szerencsétlenség színhelyét.

Eddigi megállapítás szerint tizenöt ember pusztult oda a hullámokba, köztük a mozdonyvezető, a fűtő és három katona. A folyóba zuhant kocsis utasainak pontos számát még nem lehetett megállapítani, mert a víz ötven méternyire a tenger felé sodorta a vagon. Annyi bizonyos, valamennyien megfultak. Tizenhét ember többé-kevésbé súlyos sérüléseket szenvedett.

Az elsodort vasúti hid 14 és fél méter magas volt. Nem messze a katasztrófa színhelyétől, egy másik hidat is elmosott az árvíz. Kevésbé súlyos kimenetelű baleset érte az egyik segélyvonatot, amelynek utjából ugyancsak elsodorta a víz a hidat, de emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár meghaladja az egymillió lirát.

Vakmerő rablótámadás a Simplon ellen

Az ellenőr lélekjelenléte mentette meg az utasokat a kifosztástól

(Bucuresti-Bukarest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Turnu-Severin és Craiova között a putoiesti hidnál eddig ismeretlen egyének merényletet kíséreltek meg a Simplon-expressz ellen.

A rablók a robogó vonaton behatoltak a podgyászokcsiba, megkötötték a vonatvezetőt és a csomagokat kidobálták. Eppen be akart jutni a kocsiba egy ellenőr, aki idejében észrevette a rablók garázdálkodását és adott jelére a vonatot megállították a nyílt pályán. A rablók a nagy kőszoban elmenekültek.

A vonat félórás késéssel folytatta útját.

Elkészült a trónbeszéd a parlament megnyitására

Averescu pártja nem vesz részt a felirati vitában

(Bucuresti-Bukarest, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön délelőtt, kéthónapi szünetelés után, újból megnyílik a parlament. Ezzel kapcsolatosan az ellenzéki pártok vezetőpolitikusai már Bukarestbe érkeztek és beható tanácskozásokat kezdtek a kormánnyal szemben követendő magatartásról. A fővárosi lapokban különféle kombinációk jelennek meg. A „Lupta” szerint Averescu tábornok kijelentette, hogy a néppárt nem vesz részt a felirati vitában és nem szavazza meg a választójogi javaslatot sem, mert a néppárt a kisebbségek proporcionális képviselőit hiva.

A parasztpárt végrehajtóbizottsága a megyei tagozatok bevonásával értekezletet tartott, melyen megállapították a párt parlamenti munkaprogramját. Kiszivárgott hírek szerint az értekezleten szóba került a nemzeti párttal való kollaborálás is és egyhangulag a legmélyebb barátságot javasolták a nemzetiekkel. A parasztpárt vezetősége permanens tanácskozást folytat a nemzeti párttal folytatandó tárgyalásokról. Ma és holnap állapítják meg az együttműködés, illetve a kollaboráció kimélyítésének feltételeit.

A parasztpárt egyébként tegnap Baltziban népgyűlést tartott, melyen Stere és Mihalache is résztvettek. Stere négyórás beszédben vázolta a politikai helyzetet. A beszédek után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik, hogy szűnjön meg a „kivétel” rezsimje és irják ki a szabadválasztásokat.

Mi van a trónbeszédben?

A kormányt egyelőre a parlament megnyitásának előkészítése foglalkoztatja. A trónbeszéd állítólag már kész, mert megszövegezésére még Jasiban, az új közigazgatási palota felavatása után két miniszterközi értekezlet is volt. Az egyik Marzescu lakásán folyt le és azon résztvettek Duca, Marzescu és Bratianu Jonel, a másikon jelen volt ezeken kívül még Alexandru Constantinescu és Vaitoianu is. Hír szerint a szövegezéssel teljesen elkészültek és ez magába foglalja mindazokat az új javaslatokat, melyeket keresztülvinni akarnak és azokat is, melyeket a legutóbbi ülészakon a szenátus már elfogadott, de a kamarai tárgyalásra már nem volt idő. Így a magánoktatásról szóló javaslat is. A trónbeszéd célzást tesz a jövő kormányzásra is, de illetékes körök úgy hiszik, hogy a

király ezt a passzust ki fogja huzni, mert csak a választójogi javaslat megszavazásáig akar ígéretet tenni. Ezt a feltevést azonban megcáfolta maga Bratianu, aki egy szűkebbkörű jassii társaságban a következő kijelentést tette:

— Az ellenzék meg van lepve, hogy a kormány levezeti a községi választásokat. Még nagyobb lesz azonban meglepetésük, amikor meglátják, hogy a kamarai választásokat is a liberális kormány fogja levezetni.

Ez a kijelentés a politikai élet legérdekesebb szenzációja ugyan, de ellenzéki körökben mégsem itélik meg ilyen kedvezően a liberálisok helyzetét. Nyílt titok, hogy ugy a kormány, mint a párt belsejében kitört elégtelenségeket Bratianuval nem sikerült elsimitania. Így például a jól informált „Cuvantul” úgy tudja, hogy Vaitoianu közlekedéstügyi miniszter továbbra is fentartja lemondását a közte és a kormány többi tagjai között keletkezett konfliktus miatt. Újabb konfliktusra van kilátás Transovici volt belügyi államtitkár utódjának kiválasztása körül is. A kormány ugyanis úgy határozott, hogy Franasovici helyét betölti. Valjeanu és Djuvara között fognak választani. Azt hiszik, hogy politikai jártassága miatt inkább Djuvarának lehetnek kilátásai.

Még nem elintézett dolog a beszarabiai liberálisok elégedetlensége sem. Bratianu Jonel és Alexandru Constantinescu személyes beavatkozása nem járt eredménnyel. A disszidensek külön listával vesznek részt a községi választásokon.

Másik szenzációja az elevenedő politikai életnek az a feljelentés, amelyet Petrovici volt néppárti miniszter tett a „Cuvantul” ellen. A lap tudvalevőleg leközölt egy levelet, melyet Averescu intézett Petrovics volt néppárti miniszterhez. Az ügy fejleményeként Petrovics az „Indreptarea” mai számában bejelent, hogy a „Cuvantul” által leközölt levelet mindmáig még nem kapta kézhez, ami nyilvánvalóvá teszi azt, hogy a „Cuvantul” a levelet ellopta. Emiatt a „Cuvantul” ellen a bíróságnál feljelentést tett.

**„DURA”
BATERIE**

Ismét Negrutiu Juon lett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöke

Dr. Farkas Mózes és Pop Sever lettek az alelnökök. Viharos jelenetek az alakuló gyűlésen. Két mandátumot nem igazoltak le

(Cluj—Kolozsvár október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután négy órakor tartotta meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara alakuló közgyűlését. Az ötven kinevezett megválasztott és hivatalból kijelölt igazgatótanácsi tag közül negyvenhatan jelentek meg az alakuló gyűlésre, amely Mihályi Tivadar volt miniszter, ad hoc elnöke mellett folyt le. A tárgysorozat első pontja az igazgatótanácsi tagok mandátumának validálása volt. A kereskedelmi szakosztályhoz tartozó kategóriák közül csupán a kiskereskedők csoportjához tartozó két mandátumot megsemmisített a gyűlés.

Elsőnek Hatiegan egyetemi tanár kifogásolja N. Jilescu mandátumát, mert nem látja igazoltnak azokat a feltételeket, amelyek alapján őt a kormány a kiskereskedők kategóriájába delegálta. Jilescu ugyanis mint a Rotatia autobusz-vállalat igazgatója, nyerte el a kijelölést, ez azonban a törvényszék céghivatalának lajstromából nem derül ki. Jilescu ellenzi, hogy a gyűlés ebben a kérdésben határozzon, miután mandátuma kinevezés és nem választás útján történt. Hangsúlyozza, hogy nem mint a „Rotatia“ igazgatóját nevezte ki a kormány, hanem mint a kiskereskedők csoportjához leigazolt választó és választhatóságra jogosult tagot. A kérdésnél rendkívül heves vita fejlődött ki, melyhez többen szólaltak hozzá.

Romanovici Gligor azt vitatja, hogy a megalakuló gyűlés Jilescu mandátumának érvényessége fölött nem dönthet, mert őt a kormány jelölte és nem választás útján lett az igazgatótanács tagja. Hosszabb vita után az elnök szavazásra teszi fel a kérdést aziránt, hogy a tagok validálják-e Jilescu mandátumát. A titkos szavazás eredménye az lett, hogy harminchárman ellene, tizenkettő a validálás mellett szavazott, egy pedig tartózkodott a szavazattól.

Dr. Nemes Sándor Romanovici Gligor mandátumát kifogásolja és különösen azt hangoztatja, hogy ha el is tekintenek a validálás több feltételétől, mandátuma akkor sem érvényes, mert mint az Asigurarea Romaneasca biztosító intézet itteni igazgatója, semmi esetre sem volt választható a kiskereskedők csoportjába, hanem a bankok és biztosítók kategóriájához tartozik.

Dr. Ács Sándor Szilágy megye szenátora annak megállapítását kéri, hogy Romanovici fizetett-e az elmúlt év folyamán kamarai adót mint kereskedő. Dr. Pordea Augustin, kolozsvári képviselő, hosszabb beszédben fejtegeti, hogy ezt a kérdést a törvényszék elnöke már eldöntötte azzal, hogy Romanovicit választónak és a kiskereskedők csoportjába választhatónak jelentette ki, tehát az alakuló gyűlés a törvényes elnökének a határozatát nem kritizálhatja.

Romanovici felszólalása után Leon, a Kamarához kinevezett kormánybiztos szólalt fel és vedelmébe veszi Romanovicit, mire Hatiegan professzor kéri az elnököt, hogy a kormánybiztostól vonja meg a szót, mert a Kamara még nem alakult meg, tehát a kormánybiztos nem szólhat fel. Különben sincsen kritikálási, csak vétő joga. Hatiegan felszólalása rendkívül heves vitát provokált, amely után az elnök felteszi a kérdést: az alakuló gyűlés validálja-e Romanovici mandátumát, vagy sem.

A szavazásnál harmincnyolc ellene, kilencen mellette szavaztak, kettő pedig a szavazástól tartózkodott. A mandátumok le nem igazolása ellen úgy Romanovicinek, mint Jilescunak öt napon belül jogában áll felelkezni a Kamarák Szövetségéhez, illetőleg annak megalakulása előtt a kereskedelmi és iparügyi miniszterhez, aki végső fokon dönt a validálás kérdésében. Az eredmény kihirdetése után az alakuló gyűlés leigazolta a Keresztes István megválasztott, de mandátumáról lemondott tag helyébe behívott Pop Sever mandátumát.

Ezután dr. Bornemissza Sebastian javaslatot terjesztett elő, hogy a kereskedelmi és iparkamara új elnökének a gyűlés egyhanguan válassza meg Negrutiu Juont, lelépő kamarai elnököt és harminckét aláírással ellátott aján-

lást ívet nyújtott be. Bár ellenjelöltje nem volt Negrutiu-nak, az elnök szavazást rendel el, amikor is negyvenhat tag a megválasztás mellett szavazott, kettő pedig tartózkodott a szavazástól. Az eredmény kihirdetése után Negrutiu Juon, a kamara új elnöke vette át Mihályi Tivadartól az elnöklést és meleg szavakban mondott köszönetet ezért az impozáns bizalomért, amely személye iránt az elnökválasztásnál megnyilvánult.

Ugyancsak ellenjelöltek nélkül lettek kamarai alelnökök: az ipari szakosztálynál dr. Farkas Mózes negyven szavazattal, a kereskedelmi szakosztálynál pedig Pop Sever volt kamarai alelnök harminckilenc szavazattal.

Az újonnan megválasztott két alelnök rövid beszéd kíséretében foglalták el helyeiket az elnöki emelvényen és utána megjelentek a kereskedelmi és iparkamara Szövetségéhez delegálandó két tag és a mezőgazdasági kamarához delegálandó négy tag megválasztását. Az egyhangú megválasztásnál a kamarák szövetségéhez dr. Farkas Mózes és Ilescu Victor, a kolozsvári mezőgazdasági kamarához Boer Alexandru, a désihez Pop Petru, a tordaihoz Somlea Mihály, a zilahi mezőgazdasági kamarához pedig Beldean Olivér lettek kijelölve.

A választások lezajlása után Negrutiu elnök javasolja, hogy a kamara főtítkári állására a törvényi idevonatkozó rendelkezéseinek megfelelően két tagot terjesszenek fel a kormányhoz, akik közül az egyiket a főtítkári állásra királyi dekrétummal fognak kijelölni. Javasolja, hogy a kamaránál már érdemeket szerzett Caciula Miklós jelenlegi főtítkárt és dr. Kiss Béla titkárt terjesszék fel. A javaslatot a gyűlés egyhanguan elfogadta.

— Újabb összeesküvés után nyomoz a budapesti rendőrség. Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt a főkapitányság bizalmas jelentéseket kapott arról, hogy Baranyamegyében és különösen Pécs környékén Linder Béla ügynekei forradalmat készítenek elő. A Budapestről kiküldött detektívek megállapították, hogy a Pécsről származó hírek valótlanok. Legfeljebb arról lehet szó, hogy Linder Béla, a Károlyi-kormány volt hadügyminisztere, néhány hívével Baranyamegye Jugszláviahoz tartozó területén tartózkodik. Hogy egy esetleges forradalmi akciót megakadályozzanak, gondoskodás történt, hogy Linder Bélának minden budapesti kapcsolatát előre kinyomozzák. Szerdán délelőtt 11 órakor Hetényi Imre főkapitányhelyettes utasítására a detektívek Linder Béla egykori Baross utcai lakásán váratlan házkutatást tartottak. Ugyancsak házkutatást tartottak az Eklézsia részvénytársaság raktárában is. A házkutatás eredménye két hatalmas láda, amelyet beszállítottak a főkapitányságra. A két ládában sárgult iratok, fényképek és érdekes dokumentumok voltak, azonban nem a most állítólag előkészített, hanem az 1918-iki októberi forradalomról.

— Egy zsidó festő meg akarja csinálni az erdélyi Bezalet. Néhány nappal ezelőtt Erdélybe érkezett Sajó Sándor, az ismert zsidó festőművész, a „Múlt és Jövő“ művészeti munkatársa, abból a célból, hogy itt egy zsidó művészeti és képzőművészeti központot létesítsen. Sajó a jeruzsálemi Bezalet-intézet mintájára próbálja összegyűjteni a különböző zsidó motívum művészeti és iparművészeti termékeket, amelyeket azután vándorkiállításokon mutatna be Erdély különböző városaiban. Ezáltal egyrésztől megismertetné az erdélyi közönséggel a zsidó művészeti alkotásokat, másrésztől publikumhoz juttatná a zsidó művészeket. Sajó tervének kivitele elő művészeti körökben nagy érdeklődéssel lekövetik.

Gajzágó Márton

Cluj, Str. Regina Maria No 24.

késes, műközőrűs, műszerész, nickelőző telep.

חלפים אים לאנער
 זינר איממער

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
 5686. Tisri 26.
 1925. október 14.

A munka éposza

— Refleksiók egy könyv szociális tanulmányaihoz —

Székely Bélának „Vajudó ország“ című Palesztina-könyvét a kritikai méltatások nem minden szempontból világították meg s talán éppen azokat a szempontokat hagyták figyelmen kívül, melyek a könyv jelentőségét leginkább meghatározzák. Ez pedig a könyvnek nem speciálisan zsidó, hanem általánosan szociális jelentősége, dokumentum-volta, komoly objektivitása, amellyel az építő munkát, mint társadalmi és nemzeti tevénytől teljesen minden más, érzelmi motívummal szemben elterelbe. A legtöbb Palesztina-könyv — szubjektív és beltriszitikus szempontok miatt — az új honalapítás tényét túlzó nacionalista nézőpontból, mintegy lyrai vonatkozásban próbálta megvilágítani. Székely Béla szakit ezzel a módszerrel és lehántva a megszépítő fátylat, magát az életet, az igazsággal egyenértékű valóságot igyekszik alkotó elemire bontani. És pedig sikerrel. Sikerrel azért, mert kellő megvilágításba helyezte tényei a szociológiai igazságok erejével hatnak és a társadalomtudomány eddigi eredményeinek megdönthetetlen voltát igazolják. Mert mit is igazolnak elsősorban Székely Béla megállapításai? Elsősorban azt, hogy a munka még sokkal több fanatizmust, sokkal több, a hit erejét reveláló erkölcsi séget lehet koncentrálni, mint a faji és emberi szempontokat megtagadó vallási elfogultság mögé, mely inkább nyújt előnyöket az olcsó arab munkaerőnek, semmint az igényesebb, öntudatosabb, tehát nemzeti szempontból is elsősorban fontos zsidó munkaerőt juttatná, — ha nem is előnyökhöz, — de egyszerűen érvényesüléshez. A progresszív zsidóságnak kitűnő alkalom Székely Béla könyve arra, hogy ismételten rámutathasson arra az igazságra, miszerint a munka sokkal több hitet, önfeláldozást, jóságot, igazságot tud magával lendíteni, mint a chaluka-zsidóság dogmái, külsőséges zsidósága, mely még ma sem akar tudomást venni a megváltozott viszonyokról, az új, modern eszmeáramlatokról, melyek lassan bár, de fokozatosan változtatják át a világ arculatát.

Halott feltámasztásánál igazabb csoda az, hogy a venyige megfogja a szikla tetején, hol eddig még a mohát is lesodorta az idő; hogy a földéről kiapad az új, mocsaras vízőn átka s termővé lesz — mondja Székely Béla költői lendületű s mégis csupa pozitív igazságot elétároló előszavában, melynek lendületét nem lyrai exaltációból, hanem a megismerés mélységéből merítette. Ez a megismerés nem apriori elképzelésekből fakad, mintegy metafizikai megismerés, hanem a tudományos megismeréssel egyenrangú, mert a valóságnak emberileg megközelíthető képét nyújtja. Ez a valóság pedig a munka, mely a zsidóság részéről, (speciálisan Palesztinában) kettős irányú: küzdelem és alkotás egyszerre; küzdelem a munka jogairól és alkotás, mely csakis a munka szuverén jogain épülhet tel és válhat maradandóvá. Ez a Székely Béla konklúziója, mely konklúzióknak és a Palesztina-munka komoly meglátásának is elsőrangú, becsületos és ami legfőbb: minden irreális nélkül való. És ez a csupa realitásokat egymás mellé sorakoztató könyv mégis a hit és a lelkesültség könyve. Székely Béla a modern társadalomlátók közül való, aki — míg gazdasági viszonylatokban elismeri és ki is hangsúlyozza a marxi gazdaságtan megfélebbezhetetlen igazságait, — viszont tudja, hogy a társadalmakat nemcsak gazdasági kohéziók tartják össze és viszik a fejlődés útján előre, hanem olyan ide-

alisztikus
 ban a va
 meredtek
 lelkek sz
 fakadt, fe
 építői új
 nak: a r
 áldozás, z
 Minde
 — de m
 Erre is f
 tinai épít
 szempontj
 olyan új
 alakít ki,
 nemcsak
 emberiség
 amely a p
 tettet, ugy
 helyezi a
 ahogyan S
 szág“ pró
 utópizmus
 lásokból,
 szines, dr
 munka hit
 telkedőt is
 ebben van

— Sá
 restből jele
 rint Sándor
 Topolai vil

— A

gyűlése.
 folyó hó
 tartja nag
 a Kereske

— Vis

zsáleből j
 Jeruzsálem
 tudvalevőleg
 nál imádk
 jelentik —
 állásból.
 hogy eljárás
 londoni kor
 len angol
 mus iránt e
 májusi zava
 lövetett. Vi
 egyik régi

— A

tartalommal
 folyóiratának
 kívül értéke
 mány nyitja
 sével foglal
 éposz: Tru

— Székely

be az Avivá
 konferenciáj
 megirt ripor
 ifjúsági moz
 tinai zsidó
 ki Halmágyi
 A lap parisi
 lesztinai ko
 dolat csillan
 Az elbeszélő
 egy finom
 hivatalos ko
 nivóssá a
 összeállítás
 értését dicsé

— A b

U. E. R. e
 ben. Néhán
 lap, közöttt

szöveve, a
 cikkekben
 Romana erde
 nem jelent s
 belsőbb joga
 nek és mit
 sem egyeztet
 lal az, amit
 „Israelit“, tu
 „Curierul Ier
 hamisításával
 megek előtt
 a dolgot, mi
 Erdélyi Zsid
 az Uj Kelet

alistas erők is, melyeknek ekvivalensei a multban a vallások voltak. A vallások, melyek nem meredtek dogmákká, hanem eleven hitek voltak, a lelkek szenvedélye, melyekből tudás és megismerés fakadt, fejlődés és önzetlen lelkesedés. Palesztina építői új hitet, eleven ható hitet kreáltak maguknak: a munka hitét, melyből a szeretet, önfeláldozás, zsidó rajongás erői áradnak.

Mindez szép, szép, — mondhatja a kételkedő, — de mi ebben az, ami zsidóvá teszi Palesztinát? Erre is frappáns a Székely Béla válasza: a palesztinai építő munkának — az emberi egyetemesség szempontjából is — az a zsidó jelentősége, hogy olyan új embertípust és olyan új társadalmat alakít ki, mely — hiven a zsidó tradíciókhoz — nemcsak a zsidóságot váltja meg, hanem az egész emberiség új útját jelöli meg. Ime: ez az az eszme, amely a palesztinai munkát, egy is mint szociális tettet, egy is mint nemzeti reneszánszot, fölébe helyezi a kétes értékű utópiáknak. Valóban, úgy, ahogyan Székely Béla vetíti elének a „Vajdó ország” problémáit, abban semmi sincs a meddő utópizmusból, a még meddőbb irrealisztikus elgondolásból. A munka épeozát tárja elének, izgalmas, színes, drámai fejezetekben és mert a munkát és a munka hitét prédikálja: hívóvá tudja tenni a kételkedőt is, meg tudja győzni a tagadókat is. És ebben van könyvének igazi értéke.

Salamon László

— **Sándor jogszláv király beteg.** Bukarestből jelentik: Belgrádból érkezett jelentések szerint Sándor király spanyolnáthában megbetegedett. Topolai villájában van kezelés alatt.

— **A Szövetség nagytudósbizottsági gyűlése.** Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség folyó hó 19-én, hétfőn délután 4 órai kezdettel tartja nagytudósbizottsági ülését Nagyváradon, a Kereskedelmi Csarnok kistermében.

— **Visszahívják Storrs tábornokot?** Jeruzsálemből jelentik: Sir Ronald Storrs tábornokot, Jeruzsálem helyi kormányzóját, aki a hosszunapon tudvalevőleg elvitette a székeket a Panaszok Falánál imádkozó zsidók alól, — mint félhivatalosan jelentik — a legközelebbi napokban visszahívják állásából. Storrs tábornoknak azt a védekezését, hogy eljárása a régi török törvényeken nyugszik, a londoni kormány nem fogadta el. (Storrs az egyetlen angol főtisztviselő Palesztinában, aki a cionizmus iránt ellenszenvvel viseltetik. A négy év előtti májusi zavargásokkor ő volt az, aki a zsidók közé lövetett. Visszahívásával a palesztinai zsidó lakosság egyik régi óhaja teljesül.)

— **A „Noár” legújabb száma.** Változatos tartalommal jelent meg az Uj Kelet ifjúsági havi folyóiratának legújabb, október 1. száma. A rendkívül értékes cikkek sorát egy mélyenlátó tanulmány nyitja meg, amely a héber nyelv újjászülésével foglalkozik. Ezt követi a legfrissebb zsidó éposz: Trumpeldor életének és halálának története — Székely Béla tollából. Kimerítő tudósítás számol be az Avivák és Barissziausok hetedik országos konferenciájáról. Ez a pompás újságírói elevevességgel megírt riport éles betekintést enged az erdélyi zsidó ifjúsági mozgalomban. Patai Edit cikke a palesztinai zsidó művészetet ismerteti. Versekkel tűnnek ki Halmágyi Mária, Kugel István és Méth Ferenc. A lap párisi munkatársa, Stern Mór, az első palesztinai kolóniáról emlékezik. Néhány mély gondolat csillan fel Feiler Pál aforizma-gyűjteményében. Az elbeszélő irodalomban Ben Zion és Nordau egy-egy finom novellája képviseli. Könyvismertető, hivatalos közlemények és számos illusztráció teszi nívóssá a „Noár”-nak ezt a számát, amelynek összeállítása a szerkesztő Rosenfeld Sándor hozzáértését dicséri.

— **A bukaresti sajtó misztifikációi az U. E. R. erdélyi szervezkedésének ügyében.** Néhány bukaresti pronoszírozott asszimiláns lap, közöttük elsősorban a U. E. R. hivatalos szövege, a „Curierul Israelit” napok óta hangos cikkeiben számolnak be az Uniunea Evreilor Romana erdélyi „diadalai”-ról. Ez egymagában még nem jelent semmit, hiszen minden egyes újság legfelsőbb joga eldönti azt, hogy mit tart ő diadalnak és mit jelentéktelen történéseknek. Semmiképpen sem egyeztethető össze azonban az újságíró morállal az, amit ezek a lapok, különösen a „Curierul Israelit”, tudósítás címén össze-vissza írnak. A „Curierul Israelit” a tények legközönségesebb megamisításával a viszonyokat nem ismerő zsidó tömegek előtt mindenáron úgy igyekszik feltüntetni a dolgot, mintha az Uniunea kolozsvári fiókját az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége és az Uj Kelet alakították volna meg és a zsidó

Sándor József képviselő a magyar- és nemzeti párt együttműködését kívánja a községi választásokon

(Cluj-Kolozsvár, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Goga Octavián tegnapi nyilatkozata szerint az Averescu-párt a Magyar Párttal közös listákkal indul a községi választásokba. Megbízható helyről nyert információk szerint Goga Octaviánnak ez a kategórikus nyilatkozata nem mindenben fedi a tényleges helyzetet. A Magyar Párt, bár egyetemes szempontok szerint fog résztvenni a községi választásokon, a taktikai kérdésekben még nem jutott végleges elhatározásokra.

Az Uj Kelet munkatársa beszélgetést folytatott Sándor József, magyarpárti képviselővel, aki a választásokkal kapcsolatban a következőket volt szíves az Uj Kelet számára elmondani:

— A magam részéről oda fogok hatni, hogy a Magyar Párt a községi választásokon a Nemzeti Párttal közösen vegyen részt, mert ez egyedül az a párt, mely polgári demokráciára épül és mely egyedül garanciája a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának. A Nemzeti Párt ma is a gyulafelhér-

— A magam részéről oda fogok hatni, hogy a Magyar Párt a községi választásokon a Nemzeti Párttal közösen vegyen részt, mert ez egyedül az a párt, mely polgári demokráciára épül és mely egyedül garanciája a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának. A Nemzeti Párt ma is a gyulafelhér-

— **Szabaddalra helyezik a galatzi össeesküvés vádlottait** Bukarestből jelentik: A „Facla” szerint a galatzi össeesküvés ügyében a vizsgálat teljesen befejezést nyert és miután az nem tudott semmi pozitívot produkálni, a letartóztatottak nagyrészt szabadlábrafoglalást kaptak. Akik nem tudták kellően igazolni foglalkozásukat, át-kisérik Kisenevbe, ahol tovább folytatják ellenük a vizsgálatot.

— **Breitbart Zsigmond meghalt.** Berlinből jelentik: Breitbart Zsigmond, a világ egyik leg-erősebb izomembere, akinek mutatványai az utolsó években az európai és amerikai országok fővárosainak lakosságát bámulatba ejtették, vérmérgezésben meghalt. A vérmérgezést mint közöltük, egyik mutatványa alkalmával egy rozsdás szegtől kapta, amely a lábába furdott. Breitbari halála az egész világon nagy részvétet keltett.

— **Sorozatos incidensek a tatarbunari per tárgyalásán.** Bukarestből jelentik: A tatarbunari perben folytatott a tanak kihallgatását. Valamennyi tanu kedvező vallomást tesz a kihallgatások során. Számos incidens fordult elő, amennyiben az ügyész többször megkísérelte a tanukat terrorizálni.

— **A gazdasági krízis miatt újból öngyilkos lett egy kisenevi gabonakereskedő.** Bukarestből jelentik: Kisenevben a gazdasági krízisnek egy újabb gabonakereskedő esett áldozatul. Clesmann, akinek több millióra rugó passzívái vannak, tegnap felakasztotta magát és meghalt. Kisenevben az utóbbi nyolc napban ez a negyedik öngyilkosság a gazdasági válság miatt.

— **Miért nem ment Bratianu Jonel a temesvári állatkiallításra?** Bukarestből jelentik: A „Facla” szerint Bratianu Jonel miniszterelnök azért nem utazott Temesvárra a királylyal az állatkiallításra, mert levelet kapott Müllertől az egyetemes munkásság ottani elnökétől, hogy nem vállalhatja a felelősséget az esetleges tüntetésekért, melyeket a munkásság ellene fog intézni, mint az illegálitások legfőbb védnöke ellen.

— **Hatvany Lajos még nem kapott felolvasási engedélyt** Bukarestből jelentik: Hatvany Lajos báró felolvasási engedélyének ügyét még nem intézte el a minisztérium. Egyesek szerint nem is lehet nagy reménye rá, hogy megkapja.

— **Emberézés miatt tíz évi kényszer-munkára ítétek el egy asszonyt.** Kisenevből jelentik: Déloroszsországbán nagy port vert fel az a pár, amelyet a napokban tárgyaltak a Don folyómenti Rostovban. A vádlottak padján egy Eufrosina Serostaviková nevű asszony ült azzal vádolva, hogy kilenc embert meggyilkolt és azokat megettte. Az asszony első áldozata saját huga volt. Testét darabokra vagdalta, a bőrt óvatosan lehuza és hordóba sózva, azt a piacon mint disznóhúst eladta. A gyilkosságok elkövetésénél és a szerencsétlen áldozatok husának elárulásánál a szeretője is segédkezett. Második áldozata Borodinov volt, az asszony régebbi szeretője. Serostaviková a gyerekeket sem kímélte. Lakására csalta a szomszédos lakó három kisgyermekét és azokat is meggyilkolta. A tár-

vári határozatok alapján áll s ezeknek hatalomra kerülése esetén feltétlenül érvényt is fog szerezni. Hogy a Consiliul Dirigent idején nem valószínű meg ezeket az elveket, annak a forradalmi idők voltak az okai.

— Tény az, — amit Gyárfás Elemér levele is megállapít, — hogy a községi választások tekintetében a csucsa paktum nem köti a Magyar Pártot. Épen ezért minden erőmmel azon leszek, hogy a Magyar Párt a nemzeti párttal harcoljon együtt. A nemzeti párt felé való orientálódás már a zsidó kisebbség szempontjából is fontos, mert minden ellenkező állítással szemben az a meggyőződésem, hogy a nemzeti párt kimondottan antiszemita-ellenes. A magyar vidékek hangulata egyébként, úgy délen, mint északon, kimondottan a nemzeti párt mellett foglalt állást. Egyébként a tárgyalások a választási kampányra vonatkozólag még most folynak s így erre vonatkozólag pozitív választ nem adhatok.

— **Nyolcszázéves héber könyv.** Munkácsról jelentik: Nyolcszázéves könyv van Munkácson, Spira főrabbi könyvtárában, amelyről csak kevesen tudják, hogy egyike Közép-európa legértékesebb hébernyelvű könyvtárainak. Az öreg kéziratok könyve címe „Tikune Zohar” (A fényesség hatása) és legféltettebb kincsét képezi a híres könyvtárnak. A nagyértékű könyvek századok óta öröklődnek apáról fiúra a régi rabbi-családnál, amelynek mindig legnagyobb büszkeségét képezték. A „Tikune Zohar”-nak alig van párja értékben Közép-európa magánkönyvtárában.

— **Verekedés az osztrák legitimisták gyűlésén.** Bécsből jelentik: A császárhű néppárt kedden gyűlést tartott, amelyen a szociáldemokrata pártnak több mint száz tagja jelent meg. Wolff ezredes pártelnök fejtegetései után Hartmann szociáldemokrata városi képviselő a császári házat rendkívül éles bírálat alá vette. A két párt hívei közt élénk nézeteltérésre és összetűzésre került a sor. Eichinger ezredes a fején megsérült. Nagy ügyel-bajjal sikerült az elnöknek és néhány szocialista vezetőnek a nyugalmat helyreállítani.

* **Egy bevált gyógyszer érelmeszesedés, sorvadás, bazedow, gyomorhaj, emésztési és anyagcsere-zavarok ellen.** A nemzetközi orvostudomány legkiválóbb képviselői 25 éves tapasztalat eredményeképpen a legcsodálatosabb sikerrel alkalmazzák a Pankreon-rhenaniát betegeknek. Kapható minden gyógyszerárban. Ismertetőt készséggel küld a romániai vezérképviselet: Royal drogéria, Cluj.

* **Értesitem t. vevőimet,** hogy kóser méz-szárszékemet valamint szalámigyár lerakatomat áthelyeztem a Malom-utcai új városi épületbe, (a főposta mellett). További szíves pártfogást kér Winkler Mór.

* **Orvosi hír.** Dr. Boskovics Henrik fül-, orr- és gégeorvos visszaérkezett.

* **Brassóban** hirdetések, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Ha művészi kivétel is, vas- vagy réz-

butort, zongorát

akár venni, de Marosvásárhelyre és tekintse sajnálja az újat

SZÉKELY ES RÉTI

ERDÉLYRESZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék, asztalokok furnirszékéleteket legolcsóbban itt szerzethetik be

Inggen

küldök egy próbadoz

PODOL-t,

hogy meggyőződjék mindenki, melyik a legjobb lábapoló szer.

Készíti:

Csanda Endre gyógyszerész Oradea-Maro.

KÖZGAZDASÁG

Kelet felé csökkent, Magyarország felé javult a román faexport

Szilárd irányzat mellett élénk kereslet van a fapiacon

(Cluj-Kolozsvár, október 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fapiac őszi szezonja az idén még nem indult meg teljes erővel, a jelek szerint azonban Románia fapiacán az idén a tavalyinál sokkal nagyobb konjunktúra ígérkezik. Az árak általában emelkedő tendenciát mutatnak és a kereslet szilárd irányzat mellett — kivéve az épületfát, amelynek szezonja már lejárt — az összes áruajtakra kiterjed. A folyton növekvő pénzkrisis azonban az egészséges árfolyam-alakulást igen hátrányosan befolyásolja és ha a pénzpiac rövidesen nem következik be némi enyhülés, a konjunktúra teljes kifejlődését könnyen akadályozhatja.

Magyarország felé az export megállapíthatóan felélénkült, ami igen öröndetes jelenség és cáfolat azokkal a hírekkel szemben, mintha Magyarország a szénvám felemelése miatt represszáliákat akarna Romániával szemben életbe léptetni. A Magyarország felé irányuló export feltűnő javulása főleg annak tudható be, hogy a magyar korona javulása és stabilitása folytán a magyarországi cégek pontosan eleget tesznek fizetési kötelezettségeiknek, ami igen kedvezően hat a fapiac export fellendülésére, de hozzájárul a lehetőséghez az is, hogy a román fa a lej esése következtében a cseh fával szemben versenyképes lett. Ezt az exportot főleg határmenti cégek bonyolítják le, azonban hovatovább mindjobban kapcsolódnak bele a távolabb fekvésű cégek is. A magyarországi export főleg puhafában történik, míg a

keményfa exportálása a horribilis vámdíjak miatt nem rentabilis és így csak minimális mennyiséget exportálunk főleg a nyugati államokba.

Kelet felé az export a múlt évihez képest felére csökkent, aminek oka egyrészt szintén a magas vámtételek, másrészt pedig az, hogy csökkent a keleti fapiacok felvevőképessége is, mert a beérkezett jelentések szerint keményfában igen nagy készletek vannak felhalmozva Keleten. Puhafában a lengyel zloty esése miatt, mely ellanyhitotta a lengyelek export törekvéseit — történik ugyan kisebb tételek exportálása, ez azonban csak kis részben felel meg a keleti piacok felvevőképességének. Ugy az exportot, mint a fának belföldi elhelyezését hátrányosan befolyásolja a még mindig nagymérvű vagonhiány és a szállítás nehézsége ezen a piacon is nagy károkat okoz.

A tűzifa-piacon már is nagy kereslet indult meg, ami talán annak tudható be, hogy a nyári esőzések miatt rendkívül sok kitermelt fa fekszik az erdőkben, melyet nem lehetett még kiszállítani és így hozzáférhető helyeken tűzifában csak kis készletek vannak. Ami speciálisan Kolozsvár tűzifa ellátását illeti, tekintve hogy Belényes-Nagyvárad-Kolozsvár között és a Szamosvölgyi vonalon elegendő készletek vannak felhalmozva, biztosítottak látszik, ha csak a vagonhiány következtében a beszállításnál nem fog fennakadás bekövetkezni.

Constantinescu miniszternél és kérték, hogy hagyják meg őket továbbra is régi állásaikban. Egyben intervenáltak a tisztviselői kar kinevezésére vonatkozólag is és arra kérték a minisztert, hogy a kinevezéseknél vegyék tekintetbe a vezetőségek előterjesztését, illetve véleményezését.

Csehszlovákiában visszamenőleg leszállítják a szénadót. Prágából jelentik: Hiteles jelentés szerint a cseh minisztertanács elhatározta, hogy a szénkrisis leküzdése céljából a szénbányatulajdonosok exportra irányuló kérésének, több vonatkozásban helyt ad. Rendeleti uton hozza a szénbányák tudomására, hogy ha egy üzem a munkaredukció, vagy üzembeszüntetés elkerülése céljából könnyítéseket kér, akkor elsősorban a szénadóban kap nagy engedményt. A szénexport utáni vasuti tarifát október 1-től visszamenőleg 16 százalékkal leredukálták, ezt azonban egyelőre csak egy bizonyos szénbányavidéken. A tarifális kedvezményt a cseh kormány január elsejétől kezdődőleg minden szénbányára kiterjeszti.

Gyenge a bortermés Ruszinszkóban. Ungvári jelentés szerint Ruszinszkóban az ideai szállótermés eredménye a kedvezőtlen időjárás következtében nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A bortermés az egész országban nagyon gyenge lesz.

TŐZSDE

Október 13-án

A lej: Zürichben 250 00, Párisban 10 40, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A piac általában ingadozó. Hetek óta majdnem rendszeresen délelőttként ingadozó, délutánra azonban rendszerint szilárd hangulat áll be. A külföldi pénzpiac legújabb szenzációja a francia frank és az olasz lira esése. Az árfolyamok a következők.

Bécs 29-10—29-30, Prága 6-13—6-17, Budapest 340—344, Páris 9 55—9 65, Zürich 40-05—40-15, Newyork 206-00—207-00, London 1005—1008, Milánó 8-35—8-45.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-45, Amsterdam 208-40, Newyork 518-65, London 2510-70, Páris

23-85, Milánó 2075-00, Prága 1535-50, Budapest 72-65, Belgrád 920-00, Bukarest 250-00—250-00, Varsó 84-05, Bécs 73-15.

Bukarest. Devizák: Páris 9-55, Berlin —, London 1006, Newyork 206-25, Milánó 8-35, Zürich 40-00, Bécs 29-25, Prága 6-15, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 790, német márka 49-00, leva 1-43, török lira 115, font sterling 1000, francia frank 9-10, svájci frank 39-00, olasz lira 8-35, drachma 3-00, dinár 360, dollár 206 00, lengyel forint 34-00, osztrák schilling 29-00, magyar korona 28-00, cseh korona 6-05, belga frank —, holland forint —.

SPORT

Haggibbor-Universitatea kegyeleti mérkőzés lesz Jakobi Dudi emlékezetére

Mindkét csapat komplett összeállításban szerepel

Ma délután négy órakor a Haggibbor és az Universitatea csapatai a tragikus körülmények között elhunyt Jakobi Dudi halálának első évfordulója alkalmából kegyeleti mérkőzést rendeznek az erdélyi zsidó sport nagy és feledhetetlen emlékü halottjának emlékezetére. Jakobi Dudi univerzális tehetsége a futballban érvényesült legjobban — itt aratta ő legszebb sikereit maga és az egyetemes zsidó sport számára, amelynek fellendülését Jakobi Dudi ragyogó szereplése bizonyította mindennél ékezebben a zsidó sport ellenségei előtt. Jakobi Dudi oszlopa volt csapatának, akinek hiányát ma is érzi egyesülete és az egyetemes romániai futballsport. Az ő emlékének áldoznak ma anyaegetesülete, a Haggibbor és a kolozsvári egyetemi csapat.

Mindkét csapat legjobb összeállításában szerepel. A Haggibborban Böhm fog a hátvéd posztján szerepelni, az Universitatea Albisyl és Hirsch dr.-ral megerősítve veszi fel a küzdelmet. A mérkőzést Nagy Lajos, a Kolozsvári Birák Testülete alelnöke vezeti.

A mérkőzés teljes jövedelmét a Jakobi emlékalap javára fordítják. Hinni merjük, hogy a kolozsvári közönség, amelynek soraiban Jakobi Dudinak csak tisztelői és barátai voltak, rekordszámban fogja a sporttelepet felkeresni, hogy támogatásával lehetővé tegye Jakobi Dudi emlékének méltó megörökítését.

A cseh-magyar válogatott mérkőzéséről egy szemtanú a következőket mondotta munkatársunknak: A cseh csapat megérdemelte a győzelmet, mert kétségtelenül jobb volt, mint ellenfele, a 2:1 gólarány azonban nem fejezi ki hűen az erőviszonyokat, mert a magyar csapat különösen a második félidőben sokat támadott. Eredményt azonban nem tudott elérni csatársorának bizonytalansága miatt. Kohut teljesen csődöt mondott, Molnár, Senkey és Kautzky szürkén szerepeltek. A csatársorban egyedül Szücs játéka magaslott ki. A fedezetor volt a magyar csapat legjobb része, különösen Kléber volt elemében. A védelem oszlopa a Zsakot nagyszerűen helyettesítő Fischer volt, aki az éles lövések egész sorozatát, így Pernert tizenegyesét mesteri stílusban tette ártalmatlanná. Akcióit viharos tapsokkal jutalmazta a szakértő cseh közönség. A csehek nagyon megéreztek a centercsatár Szedlacek hiányát. Helyette Vanik II. állította be a cseh szövetségi kapitány jobbszélre, míg Dvorzacek center játszott. A felforgatás ártalmára volt a cseh csatársornak, amely nem tudta ilyenformán szokott formáját ki játszani. Capek és Dvorzacek lövéseit azonkívül nagy balszerencse kísérte. A mérkőzést 20,000 néző nézte végig és a magyar csapat teljesítményével elégedetten távozott a sporttelepről.

A Hakoah váratlan veresége az osztrák bajnokságban. Bécsből táviratozzák: A vasárnapi bajnoki mérkőzések során, a tavalyi bajnok Hakoah 3:2 arányban vereséget szenvedett az új cseh aquizíciókkal megerősített Sportklubtól. A zsidó csapat vereségét menti az a körülmény, hogy Eisenhoffer, Nemes és Fried közreműködéséről, ezek betegsége miatt lemondani kényszerült.

Ujabb kiviteli illetékek leszállításáról tárgyalnak. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács tagjai ma délután ujabb értekezletet tartanak, melyen az állatfélék és a petróleum-termékek kiviteli illetékének leszállításáról fognak határozni. Az a statisztika, mely az illetékleszállításra vonatkozó táblázat elkészítéséhez szükséges, már elkészült. Egyesek szerint a mai tanácskozáson a buza kiviteli illetékét is leszállítják. Ezzel szemben Anghelescu kereskedelemügyi államtitkár kijelentette, hogy a buza illetékének leszállításáról csak akkor lehet szó, ha a belföldi szükséglet teljesen fedezve van. Ebben a pillanatban pedig ezt még nem lehet megállapítani.

Megegyezés történt az Angliával szemben fennálló román adósságok törlesztésére. Bukarestből jelentik: A román-angol adósságokra vonatkozólag megállapodás történt az angol kormánnyal, amely szerint a 26 millió font sterlingre rugó adósság egy részét elengedik Romániának, míg a fennmaradó részt 40 éven belül köteles Románia kiegyenlíteni 3 és fél százalékos évi kamattal. Így az angol adósságok konszolidáltaknak tekinthetők. Az egyezmény aláírása után a román bizottság, Párisban hajóra száll és Washingtonba utazik, hogy az amerikai adósságok ügyét is rendezze. Visszajövet ugyanezen célból Párisban fognak tárgyalni.

Tizenhatodikán lépnek életbe az új kiviteli illetékek. Bukarestből jelentik: Az új kiviteli illetékek október 16-án lépnek életbe.

A bányászok a kereskedelmi államtitkárnál. Bukarestből jelentik: Az állami bányamunkások küldöttsége ma ismét megjelent a kereskedelemügyi minisztériumban, ahol ismét csak Anghelescu államtitkár fogadta őket. Kijelentette nekik, hogy nagyjában ma délelőtt átnézte kérésüket és holnap ezekről részletes jelentést tesz Tancred Constantinescunak. Egyébként az egész memorandumot be fogja neki terjeszteni.

A kereskedelmi kamarák titkárai Constantinescu miniszternél. Bukarestből jelentik: A kolozsvári, brassói és temesvári iparkamarák titkárai megjelentek ma délelőtt Tancred

Győzdjön meg hogy aján-
dék tárgyakat arany, ezüst és
brilliansárkban **legolcsób-**
ban nálam **szerezheti be.**

F. Markovits, Cluj Arany
Wesselényi M.-u. No 20.

ezüst és brilli-
áns tárgyakban
a legkényesebb igényeket is ki-
elégítő **nagy választék.**

SZINH

* A kolozs-
sora. Szerdán
szony, a montec
Pénteken: Fau
Andrescu). V

A sz-
Az ember,
este lesz az e
Luigi P.rande
nem vélelenti
irodalom büsz-
tőja Kolozsvár
darabja lesz
igazgató vezet
Miklóssy Mar-
hályfi László,
Király Ern-
ban. Király E
A Gróf R.éal
játssza el Kirá
zintén egyik
dőt még nem
és így ez a f
bemutatóval.

A Kis hun-
szombaton les
Zsuzsi szerző-
bőségeseen ara-
lategős szöve-
mint az új op-
vasárnap és h
női szerepét l

Peer Gint
szenzációja le-
tői alkotása,
lyet a világ d
Az egész ööl-
fogja kísérni
Sándor lesz,
hatalmas szere-
György festőn-
A Peer Gint
den bizonyos
melyet ez a l

Mag-
Szerda: Gróf
vendég-
sév. l, k
sorozat
Csütörtök fél-
(Ujdon-
rozat 6
Csütörtök est-
vendég-
árakkal
Péntek fél 8
Napibé
Péntek este
társula
(Eszel-
Szombat d.
ifjuság-
pólti l
szám

Mag-

Szerda: Gróf

vendég-
sév. l, k
sorozat

Csütörtök fél-
(Ujdon-
rozat 6

Csütörtök est-
vendég-
árakkal

Péntek fél 8
Napibé

Péntek este
társula
(Eszel-

Szombat d.
ifjuság-
pólti l
szám

Select-

ber 13, 14
lis film ren-
vilá híri at
legnagyobb
és Enid Ber

Urania-
Felt

ka

WE

ben, Cl

